

Câu 1. (5,00 điểm)

Trào lưu cải cách duy tân ở Việt Nam nửa cuối thế kỷ XIX, em hãy:

- 1) Trình bày bối cảnh.
- 2) Kể tên các nhà cải cách tiêu biểu.
- 3) Vì sao các đề nghị cải cách không thực hiện được?
- 4) Ý nghĩa của những đề nghị cải cách đó.

Câu 2. (5,00 điểm)

Em hãy trình bày: Những chuyển biến của xã hội Việt Nam sau cuộc khai thác thuộc địa lần thứ nhất (1897 - 1914) của thực dân Pháp?

Câu 3. (5,00 điểm)

Sự hợp tác giữa Liên Xô và các nước Xã hội chủ nghĩa trong những thập niên giữa thế kỷ XX được thể hiện ở các tổ chức nào? Nêu sự thành lập và mục tiêu của các tổ chức đó.

Câu 4. (5,00 điểm)

1) Em hãy nêu những nét chung nổi bật của Châu Á từ sau chiến tranh thế giới thứ hai.

2) Bằng những hiểu biết về sự tăng trưởng kinh tế của Ấn Độ, Trung Quốc trong những thập niên qua, em hãy làm sáng tỏ nhận định “thế kỷ XXI sẽ là thế kỷ của Châu Á”.

----- Hết -----

HƯỚNG DẪN CHẤM

Câu 1. (5,00 điểm)

1) Bối cảnh. (2,00 điểm)

- Vào những năm 60 của thế kỷ XIX, thực dân Pháp ráo riết mở rộng chiến tranh xâm lược Nam Kỳ, chuẩn bị đánh chiếm cả nước thì triều đình vẫn thi hành chính sách nội trị ngoại giao lỗi thời, lạc hậu... (0,50 điểm)

- Bộ máy chính quyền mục ruỗng, kinh tế đình trệ, tài chính kiệt quệ, đời sống nhân dân cực khổ. (0,50 điểm)

- Mâu thuẫn dân tộc và mâu thuẫn giai cấp gay gắt. (0,50 điểm)

- Nhiều cuộc khởi nghĩa nổ ra... (0,50 điểm)

2) Các nhà cải cách tiêu biểu. (1,00 điểm)

Trần Đình Túc, Nguyễn Huy Tế, Nguyễn Trường Tộ, Nguyễn Lộ Trạch...

3) Các đề nghị cải cách không thực hiện được vì: (1,00 điểm)

- Các đề nghị cải cách vẫn mang tính chất lẻ tẻ, rời rạc, chưa xuất phát từ cơ sở bên trong...chưa giải quyết những mâu thuẫn cơ bản. (0,50 điểm)

- Triều đình phong kiến nhà Nguyễn bảo thủ, bất lực...không chấp nhận những thay đổi, từ chối mọi cải cách. (0,50 điểm)

4) Ý nghĩa của những đề nghị cải cách. (1,00 điểm)

- Tấn công vào tư tưởng bảo thủ của chế độ phong kiến...phản ánh trình độ nhận thức mới của những người Việt Nam hiểu biết, thức thời. (0,50 điểm)

- Góp phần cho sự ra đời phong trào Duy tân đầu thế kỷ XX. (0,50 điểm)

Câu 2. (5,00 điểm)

Chuyển biến của xã hội Việt Nam sau cuộc khai thác thuộc địa lần thứ nhất (1897 - 1914) của thực dân Pháp:

* Ở các vùng nông thôn, dưới tác động của cuộc khai thác, các giai cấp cơ bản trong xã hội Việt Nam có nhiều thay đổi: (0,25 điểm)

- Giai cấp phong kiến đầu hàng, làm tay sai cho thực dân Pháp. Một bộ phận cấu kết với đế quốc bóc lột nhân dân. Tuy nhiên, một số địa chủ vừa và nhỏ có tinh thần yêu nước. (0,50 điểm)

- Nông dân cực khổ, bị tước đoạt ruộng đất, phải nộp nhiều thứ thuế...Họ bị phá sản, có người ở lại làm tá điền cho địa chủ, một số làm phu trong các đồn điền Pháp, số khác ra thành thị kiếm ăn bằng những nghề phụ...số nhỏ làm công trong các nhà máy... (0,50 điểm)

→ Nghèo khổ không lối thoát, căm ghét chế độ bóc lột của thực dân Pháp, nông dân có ý thức dân tộc sâu sắc, sẵn sàng hưởng ứng tham gia các cuộc đấu tranh... (0,50 điểm)

* Đô thị phát triển cùng với sự xuất hiện các giai cấp, tầng lớp mới:

- Tầng lớp tiểu tư sản xuất hiện, họ là các nhà thầu khoán, địa lý, chủ xưởng thủ công. Họ bị chèn ép, kìm hãm. (0,25 điểm)

→ Họ mong có sự thay đổi nhỏ để dễ bề làm ăn sinh sống chứ chưa dám tỏ thái độ hưởng ứng hay tham gia các cuộc vận động cách mạng. (0,50 điểm)

- Tiểu tư sản thành thị cũng xuất hiện, họ là chủ các xưởng thủ công nhỏ, cơ sở buôn bán nhỏ, những viên chức cấp thấp... cuộc sống bấp bênh. (0,50 điểm)

→ Họ có ý thức dân tộc, tích cực tham gia vào các cuộc vận động cứu nước. (0,50 điểm)

- Đội ngũ công nhân được hình thành, họ xuất thân từ nông dân... (0,50 điểm)

→ Họ bị thực dân phong kiến và tư sản bóc lột nên sớm có tinh thần đấu tranh... (1,00 điểm)

Câu 3. (5,00 điểm)

Sự hợp tác giữa Liên Xô và các nước Xã hội chủ nghĩa trong những thập niên giữa thế kỷ XX:

- Sự hợp tác được thể hiện trong hai tổ chức: Hội đồng tương trợ kinh tế (SEV) và Tổ chức Hiệp ước Vácava. (0,75 điểm)

- Ngày 08/01/1949, Hội đồng tương trợ kinh tế (viết tắt là SEV) được thành lập. (0,75 điểm)

+ Gồm các nước: Liên Xô, Anbani, BaLan, Bungai, Hunggai, Tiệp Khắc... (0,75 điểm)

+ Mục tiêu: Đẩy mạnh sự hợp tác, giúp đỡ lẫn nhau về kinh tế và khoa học giữa các nước Xã hội chủ nghĩa và đánh dấu sự hình thành hệ thống Xã hội chủ nghĩa. (0,75 điểm)

- Tháng 5/1955, Tổ chức Hiệp ước Vacsava thành lập. (0,75 điểm)

+ Gồm Liên Xô và các nước Xã hội chủ nghĩa Đông Âu. (0,50 điểm)

+ Mục tiêu: Phòng thủ quân sự và chính trị của các nước Xã hội chủ nghĩa Đông Âu nhằm bảo vệ công cuộc xây dựng Chủ nghĩa xã hội, duy trì hòa bình, an ninh... (0,75 điểm)

Câu 4. (5,00 điểm)

1) Nêu những nét chung nổi bật của Châu Á từ sau chiến tranh thế giới thứ hai.

- Là một châu lục rộng lớn và dân số đông nhất thế giới, song trước chiến tranh thế giới thứ hai, các nước Châu Á đều là những nước thuộc địa, nửa thuộc địa... (0,50 điểm)

- Từ sau chiến tranh thế giới thứ hai, một cao trào giải phóng dân tộc đã dấy lên, lan nhanh ra cả Châu Á. Tới cuối những năm 50, hầu hết các dân tộc Châu Á đã giành độc lập, trong đó có nhiều nước lớn như: Trung Quốc, Ấn Độ, Indônêxia... (0,50 điểm)

- Tiếp đó, suốt gần nửa thế kỷ XX, tình hình Châu Á không ổn định, nhất là khu vực Tây Á, Đông Nam Á... (0,50 điểm)

- Sau “chiến tranh lạnh”, một số nước Châu Á lại diễn ra xung đột, tranh chấp... (giữa Ấn Độ và Pa-ki-xtan, hoặc Xri lan-ca, Phi-líp-pin...). (0,50 điểm)

- Tuy nhiên, từ nhiều thập niên qua, một số nước Châu Á đạt được sự tăng trưởng nhanh chóng về kinh tế như Hàn Quốc, Nhật Bản, Ấn Độ, Trung Quốc... (0,50 điểm)

2) Sự tăng trưởng kinh tế của Ấn Độ, Trung Quốc trong những thập niên qua:

- Ấn Độ:

+ Sau khi giành được độc lập đã thực hiện các kế hoạch dài hạn nhằm phát triển kinh tế, xã hội và đạt được nhiều thành tựu: từ một nước phải nhập khẩu lương thực, nhờ cuộc “Cách mạng xanh” trong nông nghiệp, Ấn Độ đã tự túc được lương thực cho dân số hơn 1 tỷ người. (0,50 điểm)

+ Về công nghiệp: Các sản phẩm công nghiệp chính là hàng dệt, thép, máy móc, thiết bị giao thông, xe hơi; những thập niên gần đây, công nghệ thông tin và viễn thông phát triển mạnh mẽ. Ấn Độ đang cố gắng trở thành cường quốc công nghệ phần mềm, công nghệ hạt nhân, công nghệ vũ trụ. (0,50 điểm)

- Trung Quốc:

+ Từ khi tiến hành cải cách mở cửa đến nay, nền kinh tế phát triển nhanh chóng, tăng trưởng cao nhất thế giới; GDP hàng năm tăng 9,6% đứng thứ 7 thế giới... (0,50 điểm)

+ Đời sống nhân dân nâng cao rõ rệt. Từ 1978 đến 1997 thu nhập bình quân đầu người ở nông thôn tăng 133,6 đến 2090 nhân dân tệ; ở thành phố từ 343,4 lên 5160,3 nhân dân tệ. (0,50 điểm)

→ Kết luận: Với sự tăng trưởng kinh tế nhanh chóng của các nước Châu Á, tiêu biểu là Ấn Độ, Trung Quốc và các nước Đông Nam Á nên nhiều người dự đoán “thế kỷ XXI sẽ là thế kỷ của Châu Á”. (0,50 điểm)

----- Hết -----